

СУЧАСНІ ІНТЕНСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ ВИРОЩУВАННЯ ПЛОДОВИХ КУЛЬТУР

УДК 634.20:631.536

Брегед В.

студент факультету агротехнологій та екології

Нінова Г.В.

к. с.-г. н., доцент кафедри плодоовочівництва, виноградарства та біохімії

Таврійський державний агротехнологічний

університет ім. Дмитра Моторного

м. Мелітополь, Україна

ПРОДУКТИВНІСТЬ КІСТОЧКОВИХ ДЕРЕВ В МАТОЧНО – СОРТОВИХ САДАХ ІНТЕНСИВНОГО ТИПУ

Наша держава має великий сортовий потенціал нових селекційних сортів плодкових. Їх швидке впровадження у виробництво дозволило б підвищити врожайність садів і якість плодової продукції. Але існуючі маточно – живцеві сади практично копіюють звичайні сади за конструкцією. В них збирають врожай і одночасно заготовляють живці. В таких умовах важко забезпечити швидке вирощування потрібної кількості живців високої якості, які б відповідали сучасним вимогам безвірусного розсадництва.

Для вирішення проблеми повного забезпечення розсадницьких господарств прищепним матеріалом новітнього сортименту вчені у останні роки пропонують застосування найбільш ефективних способів розмноження з урахуванням біологічних особливостей сортів та скорочення строків експлуатації маточника до оптимально продуктивного періоду.

Дослідження живцевої продуктивності провідних районованих та перспективних сортів черешні, абрикоса, персика проводили у насадженнях МДСС імені М.Ф. Сидоренка ІС НААН. В досліді вивчали варіанти 1 - без

пінцировки пагонів (к); 2 – пінцировка (ПП) на 5 см; 3 – ПП 10 см; 4 – ПП 15 см; 5 – проріджування передчасних пагонів з пінциркою головного пагону подовження (для персика). Схема садіння дерев 4x1 м.

Дослідження показали, що через інтенсивне зрізування пагонів на живці маточні дерева з 3 року мали 20-37 % стандартних у загальноприйнятій строки окулірування (липень-серпень). Стандартний черенковий матеріал отримано в червні початку липня, що дорівнювало по сортам черешні 80-89%, абрикосу - 82-95%, персику – 50-55% контрольного варіанту.

Отримані дані дозволяють планувати використання живців маточно-живцевого сада інтенсивного типу для ранньолітнього окулірування.

Встановлено, що для кісточкових характерна різна інтенсивність росту пагонів, яка повинна враховуватись при проведенні пінцировки та проріджування пагонів персика. У абрикосу пік росту в кінці третьої декади травня 30 см (Мелітопольський ранній, Сахаристый), 35 см (Мелітопольський позній); черешні – в кінці першої-початку другої декади червня (35-40 см). В залежності від сорту визначені піки інтенсивного росту пагонів дерев черешні і абрикосу визначають строки проведення пінцировки.

Після 20 червня цей захід неефективний, через короткий у кісточкових порід період інтенсивного росту, пагони не встигають відрости та сформувати повноцінні бруньки на початок періоду окуліровки (липень-серпень). Після проведення пінцировки через 7-14 діб відмічено початок відростання пагонів із бруньок які розташовані нище на пагоні.

Кращі показники другого року вегетації по довжині живців (50-55 см) та їх діаметру (5,6-6,7 мм) отримані у варіанті 2 (ПП 5 см), в контрольному відповідно 71-90 см і 7-9 мм. В наступні роки оптимальними були показники 3 варіанту (ПП 10 см) у всіх сортів черешні і абрикосу Мелітопольський ранній і Сахаристый. По сорту абрикосу Мелітопольський пізній на 5-6-й рік вегетації кращий варіант 4 (ПП 15 см).

Таким чином, проведені дослідження свідчать, що використання агроприйома пінцировки середня довжина і діаметр пагонів досягає оптимальних розмірів, для використання в загальноприйнятій строки окуліровки.

Важливий показник продуктивності маточно-сортового саду - кількість ділових вічок придатних для окуліровки, має кореляційну залежність від довжини живців та їх діаметра, ($r = 0,96 \pm 0,05$). Так, за 6 років досліджень 85-90 % стандартних живців отримано у 2-м, 3-м и 4-м варіантах по всіх сортах черешні і абрикосу (0,9-1,2 млн. шт. с 1 га), що відповідає 7,5-10,1 млн. шт. ділових вічок, т.т. у 1,5-2,5 рази більше, ніж в контрольному варіанті. У сортів персика з третього року вегетації оптимальним є варіант 5 (проріжуваче обрізування бічних передчасних пагонів і пінцировки основного пагону). Цей прийом підвищив вихід стандартних живців у персика до 85 % та за 4 роки склав від 1 млн. шт. с 1 га (у сорта Сочний) до 1,2 млн. шт. (у сорта Золотистий), що відповідає 8,2-9,8 млн. шт. ділових вічків з 1 га.

Маточно-живцевий сад інтенсивного типу на другий рік окупає витрати на його закладання та догляд, сприяє економії земельної площі, раціонально використовуються пестициди, час на заготівлю живців та трудових ресурсів.